

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์	ผลกระทบ การปรับตัว และความท้าทายต่อภาคธุรกิจจากมาตรการ ปรับคาร์บอนก่อนข้ามพรมแดนของสหภาพยุโรป
ผู้ประพันธ์	ชิมณัฐณ์ คุรุทคง
หลักสูตร	นิติศาสตรมหาบัณฑิต
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ยศพนธ์ นิตริจิโรจน์
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม	อาจารย์ ดร.อัจฉริยา วงษ์บูรณาวาทย

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์นี้ศึกษาความสอดคล้องทางกฎหมายของมาตรการปรับคาร์บอนก่อนข้ามพรมแดนของสหภาพยุโรป (European Union Carbon Border Adjustment Mechanism: EU CBAM) กับกฎหมายองค์การการค้าโลก (World Trade Organization: WTO) และผลกระทบต่อภาคธุรกิจไทย การวิจัยพบว่า EU CBAM มีความเสี่ยงต่อการละเมิดหลักการไม่เลือกปฏิบัติของข้อตกลงทั่วไปว่าด้วยภาษีและอุปสรรคทางการค้า (General Agreement on Tariffs and Trade: GATT) ได้แก่ หลักการประเทศคู่ค้าที่ได้รับความนิยมนสูงสุด (Most-Favored-Nation: MFN) การปฏิบัติเยี่ยงคนชาติ (National Treatment) และการผูกพันอัตราภาษีศุลกากร (Bound Tariff Commitments) โดยเฉพาะการใช้ค่าเริ่มต้นที่สูง การยอมรับเฉพาะระบบการซื้อขายคาร์บอนของสหภาพยุโรป (European Union Emissions Trading System: EU ETS) และการคงสิทธิ์ปล่อยก๊าซฟรีให้ผู้ผลิตในสหภาพยุโรป ซึ่งอาจถือเป็นการเลือกปฏิบัติ

สำหรับประเทศไทยมีช่องว่างทางกฎหมายและความไม่แน่นอนทางนโยบายเป็นอุปสรรค โดยเฉพาะการขาดระบบการกำหนดราคาคาร์บอนภาคบังคับและโครงสร้างพื้นฐานของระบบการตรวจวัด รายงาน และตรวจสอบการปล่อยก๊าซเรือนกระจก (Monitoring, Reporting, and Verification System: MRV System) ผลกระทบต่อภาคธุรกิจไทยคาดการณ์ว่าจะทำให้เกิดต้นทุนที่เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ โดยเฉพาะสำหรับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (Small and Medium-sized Enterprises: SMEs) อุตสาหกรรมที่ส่งออกสินค้ากลุ่ม CBAM เช่น เหล็ก ซีเมนต์ อลูมิเนียม และปุ๋ย อาจสูญเสียความสามารถในการแข่งขันอย่างมีนัยสำคัญ

วิทยานิพนธ์นี้นำเสนอข้อเสนอแนะ มาตรการครอบคลุมในระดับนโยบายและกฎหมายระดับชาติ ระดับภาคธุรกิจ และระดับนานาชาติ เพื่อเสริมสร้างความพร้อมของประเทศไทยในการรับมือกับ EU CBAM ข้อเสนอแนะสำคัญรวมถึง การเร่งรัดการประกาศใช้พระราชบัญญัติการเปลี่ยนแปลง

สภาพภูมิอากาศ การพัฒนาระบบการกำหนดราคาคาร์บอนภาคบังคับในรูปแบบตลาดซื้อขายคาร์บอน (Emissions Trading Scheme: ETS) และภาษีคาร์บอน การพัฒนาระบบ MRV ที่ได้มาตรฐานสากล การสนับสนุน SMEs และการเสริมสร้างความร่วมมือในระดับภูมิภาคและนานาชาติ สุดท้าย งานวิจัยนี้เห็นว่า EU CBAM เป็นทั้งความท้าทายและโอกาสในการเร่งการเปลี่ยนผ่านสู่เศรษฐกิจคาร์บอนต่ำ และการพัฒนาความสามารถในการแข่งขันในตลาดโลกที่ให้ความสำคัญกับความยั่งยืน

คำสำคัญ: มาตรการปรับคาร์บอนก่อนข้ามพรมแดน, องค์กรการค้าโลก, ระบบการตรวจวัดรายงาน และทวนสอบ, ระบบการซื้อขายสิทธิในการปล่อยก๊าซเรือนกระจก

Thesis Title	Impacts, Adaptations, and Challenges to Business Sectors from The Eu's Carbon Border Adjustment Mechanism
Author	Chi-manat Khrutkhong
Degree	Master of Laws
Advisor	Assistant Professor Yodsapon Nitiruchirot, Ph. D.
Co-Advisor	Archariya Wongburanavart, Ph. D.

ABSTRACT

This thesis examines the legal compatibility of the European Union's Carbon Border Adjustment Mechanism (EU CBAM) with World Trade Organization (WTO) law and its impact on Thailand's business sector. The research reveals that EU CBAM faces significant risks of violating General Agreement on Tariffs and Trade (GATT) non-discrimination principles, including the Most-Favored-Nation (MFN) principle, national treatment provisions, and tariff binding commitments. Particular concerns include the use of high default values, the exclusive recognition of the European Union Emissions Trading System (EU ETS) system, and the continuation of free emission allowances for EU producers, which may constitute discriminatory treatment against Thailand.

Thailand faces substantial legal gaps and policy uncertainties as obstacles, particularly regarding the absence of mandatory carbon pricing mechanisms and inadequate infrastructure for the Measurement, Reporting, and Verification (MRV) system for greenhouse gas emissions. The anticipated impacts on Thailand's business sector are expected to be significant, particularly imposing substantial cost increases, especially for small and medium enterprises (SMEs). Industries exporting CBAM-covered products—such as steel, cement, aluminum, and fertilizer face considerable risks of losing their competitive advantage.

This thesis proposes comprehensive recommendations and measures at the national policy and legal level, sectoral level, and international level to strengthen Thailand's preparedness in addressing EU CBAM. Key recommendations include

expediting the enactment of the Climate Change Act, developing mandatory carbon pricing mechanisms in the form of an Emissions Trading System (ETS) and carbon tax, establishing an internationally recognized MRV system, providing support for SMEs, and strengthening cooperation at regional and international levels. Finally, this research emphasizes that EU CBAM represents both a challenge and an opportunity for accelerating the transition toward a low-carbon economy and enhancing competitiveness in a sustainability-conscious global marketplace.

Keywords: Carbon Border Adjustment Mechanism, World Trade Organization, Measurement Reporting and Verification System, Emissions Trading System

